

Heydər Əliyev İli 2023

Ulu Öndər təhsilin inkişafı üçün misilsiz xidmətlər göstərmişdir

Ümummilli Liderimizin Azərbaycanı rəhbərlik etdiyi bütün dövrlərə nəzər yetirdikdə aydın görmək olur ki, dahi şəxsiyyət canından çox sevdirdi Vətəninin və doğma xalqının intibaha, tərəqqiyə və inkişafa ehtiyacının daha çox olduğu vaxtlarda siyasi rəhbərliyə başlamışdır. Əminliklə söyləmək olar ki, əslində, Ulu Öndərin həyat missiyası möhz Azərbaycanda milli intibahı bərqərar etməkdir.

Müstəqil Azərbaycanın qurucusu olan dahi şəxsiyyət gözəl bildirdi ki, qüdrətli dövlət və yüksək rifah cəmiyyəti qurmaq üçün bütün sahələrdə təkamülə nail olmaq, insan kapitalını inkişaf etdirmək və davamlı tərəqqiyə nail olmaq olduca vacibdir. Ulu Öndər müəllifi olduğu bu konsepsiyanın reallaşdırılmasının əsas və həlledici şərtlərindən biri kimi möhz təhsil nəzərdə tutmuşdur.

Heydər Əliyev Azərbaycanın dünya birliyində layiqli yer tutması və global miqyasda davamlı artan rəqabətə tab gətirə bilməsi üçün təhsilin inkişafına hər zaman prioritet əhəmiyyət vermişdir. Bir neçə faktı qeyd etmək kifayətdir ki, dahi şəxsiyyətin təhsilə və təhsilin inkişafına verdiyi önəm bariz şəkildə nümayiş etdirilməmişdir.

Ulu Öndərin Azərbaycana birinci dəfə rəhbərlik etdiyi 1969-1982-ci illərdə Azərbaycanın şəhər və qəsəbələrində 700-ə qədər orta ümumtəhsil məktəbi tikilib istifadəyə verilmişdir. Həmin illərdə Azərbaycanda olan ali təhsil müəssisələrinin sayı 12-dən 18-ə yüksəlmişdir. Respublikamızda ali təhsil müəssisələrində təhsil alan tələbələr sayı 70 mindən 100 minə çatdırılmışdır.

Möhz həmin illərdə uzaqgörən siyasətçi Azərbaycanda milli hərbi təhsilin inkişafı ilə bağlı tarixi addımlar atmış, Cənub Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin ölkəmizdə açılmasına nail olmuşdur.

Ulu Öndərimizin təhsil sahəsindəki ən böyük uğurlarından biri də həmin dövrdə hər il orta hesabla 1000 nəfər istedadlı Azərbaycan gəncinin ali təhsil almaq üçün keçmiş SSRİ-nin qabaqcıl ali təhsil müəssisələrinə göndərilməsi olmuşdur.

Təsəvvür etmək çətin deyil ki, milli respublikalarda intibahın qarşısını alınmasında maraqlı olan sovet rejimi dönməyə bulaqmaq nə qədər çətin idi. Möhz bu addım sonralar respublikamızda milli kadrların formalaşdırılmasında həlledici rol oynamışdır. Heydər Əliyev cəsarətinin nəticəsi olan bu addım

faktiki olaraq Azərbaycanda milli elitənin yaranmasını və bununla da milli intibahın bərqərar olmasını mümkün etmişdir. Belə ki, Ulu Öndərimiz tərəfindən həmin dövrdə ali təhsil almaq üçün nüfuzlu universitetlərə göndərilən şəxslərin əksəriyyəti müstəqillik illərində yenə də Heydər Əliyevin dövləti ilə milli dövlət quruculuğunda fəal iştirak etmişlər.

Keçmiş SSRİ rəhbərliyində təmsil olunduğu dövrdə Ümummilli Liderimiz digər sahələrə olduğu kimi, təhsil sahəsinə də dövlət dəstəyinin yönəldilməsinə nail olmuşdur. Möhz dahi şəxsiyyətin sayəsində Azərbaycanın təhsil sahəsində müvafiq göstəriciləri ittifaq respublikaları arasında əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşmışdır.

1993-cü ildə xalqın tələbi ilə yenidən Azərbaycanda hakimiyyətə gələn Heydər Əliyev dövlət quruculuğu prosesində təhsilə önəmli istiqamətlərdən biri kimi bəyan etmişdir. "Təhsil millətin gələcəyidir" kimi dəyəri fikirlərin müəllifi olan Ulu Öndər 1988-1993-cü illərdə tenəzzül dövrünü yaşamış milli təhsilimizi faktiki olaraq yenidən qurmağı və təkamül yoluna çıxarmağı bacarmışdır.

1999-cu il iyunun 15-də Heydər Əliyev təhsilimiz üçün həlledici əhəmiyyət kəsb edən tarixi bir sərəncama imza atmışdır. Həmin sərəncamla "Azərbaycan Respublikasının təhsil sahəsində islahat programı" təsdiq edilmişdir.

Bununla da, Ulu Öndər təhsilimizin inkişafında yeni bir eranın başlanğıcını qoymuşdur. Qeyd olunan sərəncamla təsdiq olunan program ölkə təhsilinin bütün sahə və səviyyələrinin tamamilə yeni əsaslar üzərində qurulması, yeni normativ-hüquqi bazanın yaradılması, yeni təhsil məzmununun formalaşdırılması, kadr təminatının yaxşılaşdırılması və təhsil sisteminin maddi-texniki bazasının yenidən qurulması kimi ön vacib istiqamətlərdə islahatların aparılmasını nəzərdə tutmuşdur.

Möhz bundan sonra təhsilimiz milli xarakter almışdır. Bu sərəncam və dahi şəxsiyyətin qəbul etdiyi digər çoxsaylı qərarlar milli təhsilimizin əsas missiyasını - milli-mənəvi dəyərlərə bağlı olan savadlı, bilikli və bacarıqlı milli kadrların yetişməsinə təmin etmişdir. Bununla da, Ümummilli Liderimiz təhsilin milli intibahın zəmanəti olmasını növbəti dəfə bəyan etmişdir.

"Mən yer üzündə müəllimdən yüksək ad tanıyıram" deyən Ulu Öndər hər birimizə yaxşı təhsil almaqla bərabər, məkətbə və müəllimə dəyər verməyi dəhyanı şəklində nümayiş etdirmişdir.

Sevindirci haldır ki, təhsilin ən böyük himayədarı olan Heydər Əliyevin ideyalarına sadıq olan möhtərəm Prezident İlham Əliyev təhsili yeni inkişaf mərhələsinə yüksəltdi. Cənab Prezident 2013-cü il oktyabrın 24-də çox önəmli bir sərəncama imza atmışdır. Həmin sərəncamla "Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası" təsdiq edilmişdir.

Milli təhsilimizin inkişafında yeni keyfiyyət mərhələsinə start verən bu tarixi sərəncam yeni təhsil məzmunu, sorıştılı təhsilərlər, yeni idarəetmə mexanizmləri, ömürboyu təhsil təmin edən müasir infrastruktur və təhsilin yeni maliyyələşmə mexanizminin tətbiqi olmaqla beş əsas istiqaməti əhatə etmişdir. Bununla da, milli təhsil sistemimizin Avropanın və dünyanın inkişaf etmiş ölkələrinin müasir və beynəlxalq təhsil standartlarına uyğunlaşdırılması konsepsiyasının əsası qoyulmuşdur.

Möhtərəm Prezident tərəfindən təsdiq olunmuş "Azərbaycan-2030: sosial-iqtisadi inkişaf dair Milli Prioritetlər"də və "Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"nda təhsilin prioritet önəmi vurğulanmış və inkişafına dair əsas hədəflər müəyyən edilmişdir.

Bu gün məktəb tikintisi, müasir təhsil infrastrukturunun yaradılması, təhsilə olcaq çatışdırılmasının artırılması, gənclərin xaricdə təhsil, müəllimlərin sosial rifahının yüksəldilməsi, təhsilin rəqəmsallaşması və digər məsələlər təhsilimizin yeni inkişaf mərhələsinə xarakterizə edən əsas prioritetlərdir.

Milli təhsilimiz dövlətin yüksək diqqət və qayğısı ilə əhatə olunub. Təhsilin inkişafında Ulu Öndərin adı daşıyan Heydər Əliyev Fondunun və həmin fondun Prezidenti, Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti hörmətli Mehriban xanım Əliyevanın müstəsna xidmətlərini xüsusi qeyd etmək lazımdır.

Ümummilli Liderin təhsilin inkişafında və bununla da Azərbaycanda milli intibahın güclənməsində misilsiz xidmətləri barədə nə qədər yazılsa da yəne azdır.

Dahi şəxsiyyətin titanik fəaliyyətinin nəticələrindən faydalanan təhsil işçiləri onun əziz xatirəsinə böyük ehtiramla anırlar. Biz Ulu Öndərimizin zəngin irsini araşdırmağı və bu irsi gənc nəsillərin geniş ictimaiyyət arasında təbliğ etməyi əsas vəzifələrimizdən biri hesab edirik.

Şahin BAYRAMOV,
Mingəçevir Dövlət Universitetinin rektoru

Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə 2023-cü ilin ölkəmizdə "Heydər Əliyev İli" elan olunması ilə əlaqədar respublikada Ulu Öndərin 100 illik xatirəsinə həsr olunmuş silsilə tədbirlər, konfranslar, eləcə də idman yarışları keçirilməkdədir. Azərbaycan Minifutbol Federasiyası da Ümummilli Liderin yubileyinə töhfə olaraq ölkəmizdə ilk dəfə minifutbol üzrə 10 ölkənin iştirakı ilə "Heydər Əliyev - 100" beynəlxalq turniri keçirir.

Beynəlxalq səviyyəli yarışın necə təşkil olunması, o cümlədən aparılan danışıqlar, hazırlıq prosesi, yüksək səviyyəli evsahibliyi, ən nəhayət, qarşıdakı hədəflərlə bağlı Azərbaycan Minifutbol Federasiyasının fəxri prezidenti, "Zirə" Futbol Klubunun Müşahidə Şurasının sədri Orxan Məmmədovla görüşüb söhbətlaşdıq.

dünya çempionatlarının yarışlarını, Çempionat Liqasının oyunlarını ölkəmizdə keçirmək olarmı?

- Bəli, elə məqsədimiz də budur. Azərbaycan milli komandası Avropa çempionu olduqdan, federasiyamız dünya və Avropa Minifutbol Federasiyalarına üzv qəbul edildikdən sonra şəxsən özüm bir neçə dəfə danışıqlar aparmışam. Dünya Minifutbol Federasiyasının prezidenti hazırda Bakıdadır. Ulu Öndərin xatirəsinə həsr olunmuş turnirə qonaq kimi qatıldı və açılış mərasimində çıxış etdi. Bu günlər ərzində mənim də onunla bir neçə görüşüm baş tutdu və əsas mövzulardan biri dünya və Avropa çempionatlarını Bakıda keçirməklə bağlı oldu. Ən əsası bizim istəyimiz və kifayət qədər şəraitimiz var. Ölkəmiz beynəlxalq idman tədbirlərinə yüksək səviyyədə evsahibliyi edir. Dünya Minifutbol Federasiyasının prezidenti Filip Juda ötən həftə Bakıda təşkil olunan "Formula -

mandaları olacaq. Hesab edirik ki, bu da çox önəmlidir. Çünki kütləvilik əsasdır və bu, artıq var. Şəhərdə minifutbol meydanları çoxdur. Yetərincə həvəskar futbolçular var ki, peşəkar olmaq istəyirlər. Təbii ki, elə əsas məqsəd də budur. Minifutbolun infrastrukturunun yaxşılaşdırılması milli komandaya və onun nəticələrinə kömək edəcək.

- Bakıda keçirilən turnir çox məsul və mötəbər yarışdır. Milli komandanızın əsas hədəfi nə olacaq? Daha əvvəl qeyd etdiniz ki, həm uğur qazanmaq, həm də yeni futbolçuları sınaqmaq. Bunlardan ən önəmlisi hansıdır?

- Nəzərə alaq ki, burada iki məsələ var. Biz doğma azarkeşlər önünə həm Avropa çempionu kimi çıxır, həm də Ümummilli Lider Heydər Əliyevin yubileyi ilə bağlı turnirində mübarizə aparırıq. Əlbəttə ki, biz çempion olmağı hədəfləmişdik. Təbii ki, medalçılar sırasına düşmək bizim üçün çox önəmlidir. Nəzərə

mandaları olacaq. Hesab edirik ki, bu da çox önəmlidir. Çünki kütləvilik əsasdır və bu, artıq var. Şəhərdə minifutbol meydanları çoxdur. Yetərincə həvəskar futbolçular var ki, peşəkar olmaq istəyirlər. Təbii ki, elə əsas məqsəd də budur. Minifutbolun infrastrukturunun yaxşılaşdırılması milli komandaya və onun nəticələrinə kömək edəcək.

- Bakıda keçirilən turnir çox məsul və mötəbər yarışdır. Milli komandanızın əsas hədəfi nə olacaq? Daha əvvəl qeyd etdiniz ki, həm uğur qazanmaq, həm də yeni futbolçuları sınaqmaq. Bunlardan ən önəmlisi hansıdır?

- Bilirsiniz ki, mən həm Azərbaycan Minifutbol Federasiyasının fəxri prezidenti, həm də bu federasiyanı yaradan şəxslərdən biriyəm. "Zirə" futbol klubunun Müşahidə Şurasının sədriyəm. Mən gün ərzində bütünülkə hər iki sahəyə vaxtım həsr edə bilmirəm. Hər iki qurumun prezidentləri var. Onlar gün ərzində həmin işlərlə məşğul olurlar. Mənimlə zəruri hallarda vacib qərarlar, strateji gündəliklərlə bağlı məsləhətləşirlər. Mən Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin (KOBİA) İdarə Heyətinin sədriyəm. Mənim gündəlik işim odur və vaxtım çox hissəsini də ona həsr edirəm. O ki qaldı müxtəlif idman növlərinə, biz qaydalara baxanda görürük ki, çox fərqli var. Amma futbola olan marağı nəzərə alaraq, hesab edirəm ki, hər iki iş mənim üçün maraqlıdır. Biz çalışırıq ki, böyük məqsədlər uğrunda həm futbolda, həm də minifutbolda mübarizə aparaq.

- "Zirə" futbol klubunun baş məşqçisi Rəşad Sadiqovun miqaviləsinin vaxtı mövsümün sonunda başa çatır. Bu miqavilənin vaxtının uzadılması ilə bağlı danışıqlar gedirmi, yoxsa mövsümün nəticəsindən asılı olacaq?

- Bəli, biz onunla danışıqlara başlamışıq. Siz yaqın ki, "Zirə" futbol klubunun fəaliyyətini izləyirsiniz və görürsünüz ki, biz həmişə məşqçi seçiminə təminatlı yanaşıyıq. Hər hansı seçim mövsümün sonunda və ya əvvəlləndə hansısa məqsədlər üçün qoyulur, sonra nəticəyə doğru irəliləyirik. Bir neçə mövsümdür ki, "Zirə" klubu olaraq əsas məqsədimiz avrokuboklara vəsiqə əldə etməkdir. Çünki təəssüflərlə olsun ki, hələlik böyük məqsədlər uğrunda mübarizə apara bilmirik. Azərbaycan Premyer Liqasında komandalardan sayı az olsa da, onlar yaxşı nəticələr əldə edir, gərgin idman mübarizəsi gedir. Biz bədbəxtimizə də qənaətlə yanaşıırıq. Daha yüksək yerlər uğrunda mübarizə aparmaq çətin olur. Ötən mövsümə nəzər yetirsək görürük ki, kifayət qədər yüksək nəticə əldə etdik. Ölkə çempionatında üçüncü olduq. Kubok yarışlarının finalında güclü rəqibə qarşı mübarizə apardıq və oyunu penaltilərdə daşıya bildik. Ancaq matçı penaltilərdə uduzduq.

Baş məşqçi Rəşad Sadiqovun ötən mövsümdəki işini kifayət qədər yüksək qiymətləndiririk. Bu mövsüm hələ yekunlaşmayıb. Biz avrokuboklara vəsiqə qazanmaq uğrunda mübarizə aparırıq. "Zirə" klubunun rəhbəri olaraq baş məşqçinin fəaliyyətindən razıyıq. İstərdik ki, o, təcrübəsi ilə komandamıza və ölkə futboluna hələ uzun illər xidmət etsin.

Müşahibəni apardı:
Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Minifutbol tarixində Azərbaycan imzası

Orxan MƏMMƏDOV: "Ulu Öndərin xatirəsinə həsr edilən beynəlxalq turnir əsl futbol bayramına çevrildi"

- Azərbaycan idmançılarının son dövrlərdə əldə etdiyi nailiyyətlər, Olimpiya hərəkətinə uğurlarımız Ulu Öndər Heydər Əliyevin bu sahəyə göstərdiyi diqqət və qayğı, müəyyənləşdiriyi strategiyamızın nəticəsi hesab etmək olarmı?

- Bu il ölkəmizdə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin yubileyi ilə bağlı silsilə tədbirlər təşkil olunur. Azərbaycan Minifutbol Federasiyası olaraq, biz də özümüzə borc bildik ki, beynəlxalq turnir keçirək və yarışa müxtəlif ölkələrdən komandalara dəvət edək. Beynəlxalq Minifutbol Federasiyası ilə danışıqlar apardıq və onlar da bu ideyanı dəstəklədilər. Artıq turnir davam edir. Turnir Gənclər və İdman Nazirliyinin dəstəyi ilə keçiririk. Müxtəlif ölkələrdən 10 milli komanda turnirdə gücünü sınayırlar.

İl ərzində minifutbol üzrə müxtəlif yarışlar keçirilir. Milli komandalardan yarışlarda güclərini sınayırlar. Biz də istədik ki, beynəlxalq turnirə evsahibliyi edək. Federasiyanı yaradanda, əsasən də Avropa çempionatının qalibi olduqdan sonra bu barədə düşünürdük. Çox sevindirci haldır ki, bu turnir Ulu Öndər Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr olunub. Hazırqlarımız bu istiqamətdə getdi və çox mötəbər bir turnir ərəsəyə gəldi. Yəqin ki, həm azarkeşlər, həm də minifutbol həvəskarları üçün Avropa çempionatları doğma meydanda izləmək çox xoşdur. Əminliklə deyə bilərik ki, Ulu Öndərin xatirəsinə həsr olunan beynəlxalq turnir əsl futbol bayramına çevrilib.

- Ulu Öndər Heydər Əliyevin xatirəsinə həsr olunmuş mötəbər turnir yüksək səviyyədə təşkil edilib. Bu təcrübədən bəhrələnmək Avropa və

1" Azərbaycan Qran-prisini də izlədi. Bu, bizim üçün çox xoş idi və o, ölkəmizin yüksək təşkilatçılıq bacarığına şahid oldu. Danışıqlar gedir və hesab edirəm ki, biz bir-iki il ərzində irimiqyaslı turnirə evsahibliyi edəcayız.

- Azərbaycanın minifutbol tarixində qazandığı böyük zəfərdən bir ilə yaxın vaxt keçib. Ötən dövr ərzində hansı yeniliklər olub və əsas hədəflər nədən ibarətdir?

- İdmançılar hər zaman deyirlər ki, çempion olmaq asandır, növbəti ilə imci saxlamaq. Təbii ki, biz də belə düşünürük. Əlbəttə, məqsədlərimiz çoxdur. Əsas məqsədimiz statusumuzu saxlamaqdır. Bu il dünya çempionatı keçiriləcək və orda da kifayət qədər yüksək - Avropa çempionuna layiq səviyyədə çıxış etmək əzmindəyik. İkinci məqsədimiz federasiya olaraq minifutbolun infrastrukturunu yaxşılaşdırmaqdır. Hazırda bu istiqamətdə işlər gedir. Ən əsas isə minifutbol yığmasının bazasını yaratmaq istəyirik. Bunun üçün artıq yer də ayrılıb. Müəyyən hazırlıqlardan sonra tikintiyə başlanacaq.

Gənc futbolçuların yetişdirilməsi də əsas məsələlərdəndir. Bakıda keçirilən turnir bizə imkan verəcək ki, yeni futbolçuların oyunlarını izləyək. Digər əsas məsələ isə ölkə çempionatının təkmilləşdirilməsidir. Bu istiqamətdə artıq nəticələr var. Bildiyiniz kimi, əvvəllər minifutbol çempionatları həvəskarların yarışları olaraq keçirilirdi. Biz bunu daha peşəkar səviyyəyə çatdırdıq. AFFA ilə danışıqlar aparmışıq ki, böyük futboldakı klublarımız minifutbol komandaları yaratsınlar və onları ölkə çempionatına baxsınlar. Artıq bir neçə komanda hazırda davam edən ölkə çempionatında iştirak edir. İnanıram ki, gələcəkdə bütün Premyer Liqa klublarının öz minifutbol ko-

alsaq ki, yarış yoldaşlıq turniridir, yeni futbolçuları sınaqdan keçirmək imkanımız var. Hesab edirəm ki, bunların hər ikisi önəmlidir.

Turnirə kifayət qədər güclü komandalara qatılıblar. Onlar həm dünya, həm də Avropa çempionatlarında mətəmadi olaraq iştirak edirlər. Turnirdə ilk rəqibimiz Çexiya komandası dəfələrlə çempion olub.

- Azərbaycan Minifutbol Federasiyası olaraq aşağı yaş qrupları üzrə hansı strategiya hazırlanıb? Bu istiqamətdə hansı işlər görülür?

- Minifutbol həmişə qeyri-peşəkar idman növü olub. İnsanlar asudə vaxtlarını səmərəli keçirmək üçün, peşəkar idmançılar karyeralarını başa vurduqdan sonra, yaxud adi idmanla məşğul olanlar möhz minifutbolu seçirlər. Dünya miqyasında da biz bunları müşahidə edirik. Artıq dünya federasiyası yarandıqdan sonra bu idman növünə başqa gözəl baxmağa başladılar. Bəzi ölkələr federasiya da yaratdılar. Eyni hal ölkəmizdə də yaşandı. Biz federasiya yaratmağa başlayanda təkə Bakıda 30-dan çox minifutbol meydançası var idi və kifayət qədər inən idmanın bu növü ilə məşğul olurdu. Ona görə də biz federasiyanı yaradanda çətinlik çəkmədik. Çünki artıq infrastruktur var idi. Heyəti formalaşdıranda biz keçmiş peşəkar futbolçulara, futzaçılara, çimərlik futbolçularına müraciət etdik. Heyətə nəzər salsaq, bunu aydın görə bilərik. Biz düşünürük ki, peşəkar səviyyədə